

Yttrande över Sundbybergs stads planeringsförutsättningar 2021–2023

Kultur- och fritidsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Nämndens yttrande, en del i budgetprocessen	4
2.1	Bakgrund med tidsplan	4
3	Nämndens bidrag för en hållbar utveckling.....	5
4	Demografisk utveckling för verksamhetens målgrupper	6
5	Nämndens bidrag till stadens ekonomiska utmaningar	7
5.1	Så här gör vi annorlunda	7
5.2	Vad behöver vi fortsätta göra	8
6	Nämndens investeringar	9
6.1	Nödvändiga investeringar	9
7	Förändringar i resursfördelningsmodell	11

1 Sammanfattning

Kultur och fritidsnämnden bidrar genom sitt grunduppdrag till en hållbar utveckling och en hållbar stad. Nämnden vill lyfta vikten av att, trots ekonomiska utmaningar, fortsätta satsa på kultur- och fritidsverksamhet, inte minst för barn och unga.

Kultur- och fritidsverksamhet är av största vikt för folkhälsan. Folkhälsomyndigheten har under den pågående pandemin ofta lyft behovet av rörelse och kultur inte minst för barn och unga. En minskning av barn och ungas möjligheter att delta i och ta del av en kultur- och fritidsverksamhet kan därför få negativa konsekvenser för folkhälsan på sikt.

Befolkningsprognosen visar på ett fortsatt ökat invånarantal i staden. Befolkningsökningen prognostiseras bli kraftig för barn och unga 0–18 år. Det innebär en ökad efterfrågan på kultur- och fritidsverksamhet (i egen regi och föreningsdriven) samt att antalet elever som tar del av kulturskola, simundervisning och skolbibliotek kommer att öka. Den ökade inflyttningen i staden ställer även större krav på att etablera ny kultur- och fritidsverksamhet i fler stadsdelar.

I och med stadens befolkningsökning kommer behovet av satsningar på kultur- och fritidsverksamhet behövas om staden har som ambition att bibehålla samma nivå som idag.

Det finns stora skillnader inom staden i vilka som deltar i kultur- och idrottsaktiviteter. Kultur- och fritidsnämnden har som övergripande mål att ge alla i Sundbyberg möjlighet till en meningsfull fritid. Tillgången till fritidsaktiviteter bör därför öka i paritet med befolkningstillväxten. Nämnden har de senaste åren arbetat för att nå och tillgängliggöra verksamheterna för nya målgrupper i behov av meningsfull fritid samt målgrupper som idag är underrepresenterade i nämndens verksamheter. Detta arbete är långsiktigt och i behov av att fortgå.

Kultur- och fritidsnämnden har under flera år fått relativt stora statliga stöd för olika verksamheter, särskilt inom kultur och bibliotek. Flera av de projektbidrag som nämnden erhållit för exempelvis kulturskoleverksamhet samt läsfrämjande verksamhet riskerar att ta slut eller fasas ut under 2021. Den verksamhet som byggts upp under flera år och haft positiv effekt behöver då övergå till ordinarie verksamhet.

Sundbybergs stad har de närmaste åren behov av fler lokaler och ytor både för idrott och kultur. Kultur- och fritidsnämnden kommer under 2020 ta fram en rapport om behovet av lokaler och ytor för idrott.

Coronapandemin har inledningsvis haft stor påverkan på kultur- och idrottsområdet och drabbat såväl deltagare, föreningsliv och kulturutövare svårt. Nämnden behöver fortsätta följa utvecklingen samt arbeta för att minska eventuella långsiktiga effekter av pandemin. Här är det otroligt viktigt att följa hur pandemin slår i de socioekonomiskt svagare områdena.

Nämnden har en investeringsplanering för åren 2021–2023 med ett belopp om 15,0 miljoner kronor per år för inventarier, upprustningar och nyinvesteringar. Totalt för perioden planeras inventarieinköp på 6,9 miljoner kronor, exklusive konstinköp. Upprustningar inom idrottsverksamheten planeras för 26,8 mnkr och investeringar i spontanaktivitetsytor för 7,6 miljoner kronor.

2 Nämndens yttrande, en del i budgetprocessen

2.1 Bakgrund med tidsplan

I Sundbybergs stads budgetprocess arbetar förvaltningar och koncernbolag fram underlag som ligger till grund för planeringsförutsättningar. Planeringsförutsättningarna beskriver de ekonomiska, ekologiska och sociala nuläget i Sundbybergs stad. Planeringsförutsättningarna anger de finansiella förutsättningar som följer av den senaste samhällsekonomiska bedömningen och prognosen för kommunens intäkter. De beskriver också stadens demografi och verksamheternas utmaningar. Årets planeringsförutsättningar omfattar budgetåret 2021 samt planeringsåren 2022–2023. Planeringsförutsättningarna fastslås av kommunstyrelsen under våren. Planeringsförutsättningarna ligger i sin tur som ett underlag för stadens budget.

Nämnderna och bolagen ges tillfälle att yttra sig över planeringsförutsättningarna och konsekvensbeskriva de hittills kända förändringarna som kan ha påverkan under planperioden i ett yttrande.

Arbetet följer stadens styrmodell och planeringsprocess, dock är budgetbeslutet framflyttat till oktober i år. Tidplan för årets arbete med planeringsförutsättningar finns nedan.

Datum och tid	Aktivitet
20 mars	Beslut av nämnd och Inlämning av nämndens ärenden kring taxor och avgifter till SLK.
20 mars	Mall och anvisning för underlag till planeringsförutsättningar publiceras i Stratsys
20 april	Underlag till planeringsförutsättningarna, senast inlämning till SLK (Stratsys) samt bilagor i Excel
Prel. 18 maj	Presentation av planeringsförutsättningar på PLG
25 maj	Utskick av planeringsförutsättningarna
1 juni	Kommunstyrelsen beslutar om Planeringsförutsättningar 2021
25 augusti	Inlämning av yttrande inklusive bilagor till SLK senast i samband med utskick till respektive nämnd.
senast 25 augusti	Beslut av nämnden angående yttrande av planeringsförutsättningar inför budget 2021 med plan för 2022–2023
21 oktober	Kommunstyrelsen behandlar budget 2021 med plan 2022–2023
4 november	Kommunfullmäktige beslutar om Sundbybergs stads budget för 2021 med plan för 2022–2023

3 Nämndens bidrag för en hållbar utveckling

Inom staden pågår arbete med att ta fram ett förslag till en Strategi för ett hållbart Sundbyberg 2030. Planen är att förslaget ska remitteras till nämnder och bolag under hösten 2020 och till kommunfullmäktige för behandling i februari 2021.

Kultur och fritidsnämnden bidrar genom sitt grunduppdrag till en hållbar utveckling och en hållbar stad. Utifrån nämndens uppdrag har förvaltningen deltagit i arbetet med att identifiera prioriterade utmaningar och inriktningar i det fortsatta arbetet med en hållbar utveckling. I det gemensamma, för hela staden övergripande arbetet har tre fokusområden identifierats; förebyggande och främjande insatser, strategisk fysisk planering och begränsad klimatpåverkan.

Nämnden kommer att utveckla sitt arbete och sina insatser i sitt remissvar.

4 Demografisk utveckling för verksamhetens målgrupper

Befolkningsprognosen visar på ett fortsatt ökat invånarantal i staden. Befolkningsökningen prognostiseras bli kraftig för barn och unga 0–18 år. Jämfört med prognostiserat utfall för 2020 kommer antalet barn och unga 0–18 år att öka med drygt 270 personer under 2021 och med 1100 personer fram till och med 2023. Detta betyder en ökad efterfrågan på kultur- och fritidsverksamhet (i egen regi och föreningsdriven) samt att antalet elever som tar del av kulturskola, simundervisning och skolbibliotek kommer att öka.

Den ökade inflyttningen i staden ställer större krav på att etablera ny kultur- och fritidsverksamhet samt utveckla möjligheterna till en meningsfull fritid i fler stadsdelar. Detta blir särskilt tydligt i den helt nya stadsdelen Stora Ursvik där starka önskemål finns om fritidsgård, bibliotek, idrottshallar med mera.

I och med stadens befolkningsökning kommer behovet av satsningar på kultur- och fritidsverksamhet behövas om staden har som ambition att bibehålla samma nivå som idag.

Befolkningsprognos						
	2020	2021	2022	2023	2023 jmf med 2020	
0-12 år	8 501	8 654	8 871	9 176	676	8%
13-18 år	2 672	2 791	2 911	3 101	428	16%
19-24 år	3 085	3 170	3 275	3 508	423	14%
25-64 år	32 259	32 782	33 459	34 914	2 655	8%
65år -	6 704	6 920	7 148	7 366	662	10%
Totalt	53 221	54 317	55 663	58 065	4 844	9%

5 Nämndens bidrag till stadens ekonomiska utmaningar

Nämnden vill lyfta vikten av att, trots ekonomiska utmaningar fortsätta satsa på kultur- och fritidsverksamhet, inte minst för barn och unga. Kultur- och fritidsverksamhet bidrar med ett förebyggande och främjande perspektiv samt till långsiktig kostnadseffektivitet inte minst ur ett folkhälsoperspektiv.

Kultur- och fritidsverksamhet är av största vikt för folkhälsan. Folkhälsomyndigheten har under den pågående pandemin ofta lyft behovet av rörelse och kultur inte minst för barn och unga. En minskning av barn och ungas möjligheter att delta i och ta del av en kultur- och fritidsverksamhet kan få negativa konsekvenser för folkhälsan på sikt.

Kultur- och fritidsnämnden har under flera år fått relativt stora statliga stöd för olika verksamheter, särskilt inom kultur- och bibliotek. Flera av de projektbidrag som nämnden erhållit för exempelvis kulturskoleverksamhet samt läsfrämjande verksamhet riskerar att ta slut eller fasas ut under 2021. Den verksamhet som byggts upp under flera år och haft positiv effekt behöver då övergå till ordinarie verksamhet.

Sundbybergs stad har behov av fler lokaler och ytor både för idrott och kultur de närmaste åren. Kultur- och fritidsnämnden kommer under 2020 ta fram en rapport om behovet av lokaler och ytor för idrott.

I januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Detta innebär att nämnden behöver bli ännu bättre på att involvera barn och ungas åsikter i nämndens alla verksamheter och beslut. Detta är ett arbete som nämnden har påbörjat men som framför allt kommer att ta fart och öka från och med 2021. Nämnden vill här lyfta två punkter i artikel 31 i barnkonventionen.

1. Barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.
2. Respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.

5.1 Så här gör vi annorlunda

Nämnden ser behov av ökad samverkan och dialog mellan förvaltningar och andra aktörer inom flertalet verksamheter. Detta är inte minst av vikt utifrån ett hållbarhets- och effektivitetsperspektiv.

Nämnden ser ett stort behov av att kultur- och fritidsverksamheterna kommer med tidigt i stadsutvecklingsprojekten. Nämnden ser att detta har blivit bättre de senaste åren men kan bli ännu bättre, då behovet av just kultur- och idrottslokaler och ytor är stort i en växande stad.

Sedan våren 2019 finns verksamheten Samverkan i Rissne. Det är en samverkan mellan barn och utbildningsförvaltningen, social- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnads- och serviceförvaltningen, Fastighets AB Förvaltaren och polisen. Denna verksamhet har som övergripande mål att alla barn och unga ska klara sin skolgång.

Till verksamheten Samverka i Rissne kan också kommunfullmäktiges uppdrag i och med budget 2020 med plan för 2021–2022 kopplas. Tillsammans med grundskole- och gymnasienämnden, förskolenämnden och social- och arbetsmarknadsnämnden förebygga socialt utanförskap och motverka psykisk ohälsa för barn i Sundbyberg.

Om kultur- och fritidsnämnden ska medverka till att förebygga socialt utanförskap och motverka psykisk ohälsa för barn i Sundbyberg genom att bland annat bidra till att alla barn och unga ska klara sin skolgång bör nämnden och förvaltningen i allt högre grad slå an ett socialt perspektiv. Det innebär att arbeta utifrån att öka barn och ungas emotionella och

sociala färdigheter.

Ytterligare områden där nämnden ser behov av utveckling och ökad samverkan/dialog handlar om att upprätta långsiktiga underhålls- och investeringsplaner i samarbete med berörda förvaltningar/bolag samt förbättra investeringsprocesser och tidsplaner i samverkan med upphandlingsavdelningen. Nämnden ser även behov av att analysera planprocessen och stadsbyggnadsprocessen utifrån konstperspektiv samt se över gränsdragningslistan över all konst som staden äger, oavsett placering.

Våren 2020 och pandemin har gjort att verksamheterna har utvecklats inte minst utifrån ett digitalt perspektiv. Denna utveckling måste fortsätta och gärna utvecklas både inom nämndens område men även i och tillsammans med hela koncernen.

5.2 Vad behöver vi fortsätta göra

Det finns stora skillnader inom staden i vilka som deltar i kultur- och idrottsaktiviteter. Ett exempel som kan lyftas fram är att kulturskoledeltagandet i Ursvik ligger på 27 procent men i Hallonbergen ligger det på 11 procent. Att nå underrepresenterade grupper är en stor utmaning inom kultur- och fritidssektorn.

Kultur- och fritidsnämnden har som övergripande mål att alla i Sundbyberg ges möjlighet till en meningsfull fritid. Tillgången till fritidsaktiviteter bör därför i paritet med befolkningstillväxten. Nämnden har de senaste åren arbetat för att nå och tillgängliggöra verksamheterna för nya målgrupper i behov av meningsfull fritid samt målgrupper som idag är underrepresenterade i nämndens verksamheter. Detta arbete är långsiktigt och i behov av att fortgå.

Nämnden vill här lyfta satsningarna på El-Sistema i Rissne, och nu även i Ör. Här möjliggör nämnden för många barn och unga att på lika villkor delta i aktiviteterna. Biblioteket har även en stor lässatsning inom förskolorna, ett projekt som är statligt finansierat och görs tillsammans med Solna.

En annan satsning är idrottslokalerna i Milot där förvaltningen tillsammans med föreningslivet arbetar för en inkluderande och jämställd verksamhet, där alla ska känna sig välkomna och deltar utifrån sina egna förutsättningar.

Coronapandemin har inledningsvis haft stor påverkan på kultur- och idrottsområdet och drabbat såväl deltagare, föreningsliv och kulturutövare svårt. Nämnden behöver fortsätta följa utvecklingen samt arbeta för att minska eventuella långsiktiga effekter av pandemin. Här är det otroligt viktigt att följa hur pandemin slår i de socioekonomiskt svagare områdena.

6 Nämndens investeringar

6.1 Nödvändiga investeringar

Nämnden har en investeringsplanering för åren 2021–2023 med ett belopp om 15,0 miljoner kronor per år för inventarier, upprustningar och nyinvesteringar. Totalt för perioden planeras inventarieinköp på 6,9 miljoner kronor, exklusive konstinköp. Upprustningar inom idrottsverksamheten planeras för 26,8 miljoner kronor och investeringar i spontanaktivitetsytor för 7,6 miljoner kronor

I en mer ansträngd ekonomi kan behov av en ny plan med ytterligare prioriteringar bli aktuell. Processerna för samverkan mellan berörda förvaltningar/bolag bör förbättras för att bland annat säkra upp tidplanerna inom investeringsprocessen.

Åren 2022–2023 planeras investeringar i Kvarnkullen, fotbollsplan och isytor, för ca 9 miljoner kronor. Investeringen görs inom Samhällsbyggnads- och serviceförvaltningen.

Nämndens föreslagna prioriterade investeringar

Projektnummer	Namn	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Totalt planperioden
91501	Förstudie kultur o fritid Hallonbergen	0,5	0,5	0,5	1,5
91525	Fritidsgårdar, inventarier	0,2	0,2	0,2	0,6
99503	Bibliotek, inventarier	0,1	0,1	0,1	0,3
99590	Allaktivitetshuset, inventarier	0,1	0,1	0,1	0,3
	el Sistema, inventarier	0,2	0,2	0,2	0,6
99528	Kulturcentrum, inventarier	0,2	0,2	0,2	0,6
	Musikskolan, inventarier	0,1	0,1	0,1	0,3
99595	Konst	0,6	0,6	0,6	1,8
91521	Fordon	0,5	0,5	0,5	1,5
91527	Idrott, inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
91510	Spontanaktivitetsytor	2,3	2,5	2,8	7,6
91520	Upprustningar, sporthallar	3,0	1,0	1,0	5,0
91520	Ishall	1,5	1,5	4,0	7,0
91520	Upprustningar, idrottsplatser	0,0	0,8	3,0	3,8
91520	Konstgräs Ursviks IP	0,0	4,0	0,0	4,0
91520	Konstgräs och staket golfängarna	5,0	2,0	0,0	7,0
91503	Ursviks friluftsområde	0,0	0,0	1,0	1,0
91520	Upprustningar, fritidsgårdar	0,2	0,2	0,2	0,6
Summa investeringar		15,0	15,0	15,0	45,0

7 Förändringar i resursfördelningsmodell

Enligt Utredning om framtidens Skolbiblioteksservice (KFN-0097/2019):

För att även i fortsättningen kunna främja barn och ungas språkutveckling på samma sätt som idag föreslås att:

- Skolbiblioteksorganisationen fortsätter att vara en verksamhet inom biblioteksenheten på kultur- och fritidsförvaltningen.
- Budget för organisationen läggs inom kultur- och fritidsnämndens biblioteksenhet och räknas upp i takt med att elevantalet ökar.
- Utgångspunkten är 700 kronor per elev där skolorna betalar 250 kronor per elev medan kultur- och fritidsnämnden står för resterande 450 kr. Beloppen som skolan respektive kultur- och fritidsnämnden står för ska regelbundet justeras så att det följer index.

Enligt beslut i november 2019 önskar Kultur- och fritidsnämnden och Grund- och gymnasienämnden att skolbiblioteksverksamheten ingår i volymkompensationssystemet.